



**MINISTERSTWO TRANSPORTU,
BUDOWNICTWA i GOSPODARKI MORSKIEJ
Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych**

Dot. zdarzenia nr: 708/10

UCHWAŁA

Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych, w składzie:

| | |
|---|---------------------------|
| Przewodniczący posiedzenia, Z-ca przewodniczącego Komisji: | mgr inż. Andrzej Pussak |
| Członek Komisji: | dr inż. Michał Cichoń |
| Członek Komisji: | dr inż. Dariusz Frączak |
| Członek Komisji: | mgr inż. Jerzy Kędzierski |
| Członek Komisji: | mgr Tomasz Kuchciński |
| Członek Komisji: | dr n. med. Jacek Rożyński |

W dniu 24 maja 2012 r., podczas posiedzenia Komisja rozpatrywała przedstawione przez użytkownika – Akademicki Ośrodek Szybowcowy Politechniki Rzeszowskiej, wyniki przeprowadzonego badania zdarzenia lotniczego szybowca SZD-9bis Bocian 1E o znakach rozpoznawczych SP-3711, które wydarzyło się w dniu 15 lipca 2010 r., na „Innym miejscu przystosowanym do startów i lądowań statków powietrznych” w Bezmiechowej.

Przebieg i okoliczności zdarzenia:

W trakcie startu za wyciągarką, w locie szkolnym na zad. AI 4 – sytuacje awaryjne, zaplanowano i uzgodniono z operatorem wyciągarki przerwanie ciągu na wysokości 100 m. Faza startu odbyła się prawidłowo. Po przerwaniu ciągu szybowiec „zdecydowanie” przeszedł do lotu ślizgowego z równoczesnym wyczepieniem liny. Spadochronik liny znalazł się nad lewym skrzydłem szybowca i opadł na nie. Lina wyciągarkowa zatrzymała się w szczelinie lotki. Operator wyciągarki odciął linę. Instruktor wykonał manewr lądowania z liną, wykonując ciasne okrążenie w lewo, w obrębie lądowiska. Po wylądowaniu stwierdzono nieznaczne uszkodzenie powłoki lakierniczej w obrębie krawędzi natarcia lewego skrzydła. Przegląd i naprawę drobną szybowca wykonali pracownicy jednostki obsługowej. Spadochronik liny wyciągarkowej umieszczony był bezpośrednio za zaczepem i bezpiecznikiem liny. Zdarzenie zaistniało o godz. 19:34 LMT. Nikt nie odniósł obrażeń.

Działając na podstawie ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz. U. z 2006 r., Nr 100, poz. 696 z zm.), Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych przyjęła ustalenia wyżej wymienionego podmiotu i uznała, iż:

Przyczynami incydentu lotniczego były:

- 1. Zbyt szybka reakcja załogi na zaplanowane przerwanie ciągu na małej wysokości podczas startu za wyciągarką, polegająca na jednoczesnym wyczepieniu liny z przechodzeniem szybowca do lotu ślizgowego, co doprowadziło do „dogonienia” liny wyciągarki;**
- 2. Mały kąt nachylenia liny wyciągarkowej w momencie wyczepienia szybowca, wynikający ze specyficznej lokalizacji wyciągarki w Bezmiechowej (ok. 150 m powyżej miejsca startu) co doprowadza do sytuacji, w której „awaryjnie” wyczepiona lina znajduje się na wysokości szybowca zanim zacznie opadać;**
- 3. Brak liny dystansowej między spadochronikiem a szybowcem, co zwiększa ryzyko wlotu szybowca „pod linę”.**

A także akceptuje następujące **zastosowane środki profilaktyczne:**

- a) Wprowadzono linę dystansową między zaczepem szybowca, a spadochronikiem (minimum 13 m);
- b) W trakcie trenowania procedur niskiego „awaryjnego” wyczepienia spadochronik liny jest zapinany opaskami, w celu zmniejszenia rozwijanej powierzchni i zwiększenia prędkości opadania;
- c) Dla uniknięcia zaczepienia liny, konfigurację wyczepienia na 100 m (najbardziej niekorzystnej dla terenu lądowiska Bezmiechowa ze względu na położenie wyciągarki) symuluje się w locie bez liny, poprzez imitację lotu wznoszącego za wyciągarką na zwiększonej prędkości;
- d) Powyższe punkty (a, b, c) zostały omówione z instruktorami i operatorami wyciągarki w ośrodku i wprowadzone do stosowania;
- e) Doświadczenia i wnioski ze zdarzeń z terenu ośrodka i innych ośrodków szybowcowych, kierownik szkolenia (HT) przedstawił i omówił na odprawie szefów szkolenia Aeroklubu Polskiego.

Podpisy Komisji

Z-ca Przewodniczącego Komisji: Andrzej Pussak

podpis na oryginale

Członek Komisji: Michał Cichoń

podpis na oryginale

Członek Komisji: Dariusz Frątczak

podpis na oryginale

Członek Komisji: Jerzy Kędzierski

podpis na oryginale

Członek Komisji: Tomasz Kuchciński

podpis na oryginale

Członek Komisji: Jacek Rożyński

podpis na oryginale